GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLIX.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 13. *Vinerĭ, 17 (29) Ianuariu.* 1886.

Ministrulŭ Brătianu şi Românii ardelenĭ.

I.

Braşovŭ, 16 Ianuariu 1886.

Venimŭ aḑĭ a ne împliní o datoriă naţională şi de onóre, rĕspunḑêndŭ la espectorările, ce le-a făcutŭ cu privire la Românii ardelenĭ d-lŭ Ionŭ Brătianu, ministrulŭ-preşedinte alŭ României, înainte cu cincĭ sĕptĕmânĭ, în discursulŭ sĕu din şedinţa dela 4 Decemvre 1885 a Senatului românŭ.

In starea de plânsŭ, în care ne găsimŭ aḑĭ noi Românii ardelenĭ, politicesce şi economicesce trântiţĭ la pămêntŭ şi esploataţĭ făr' de milă în esclusivulŭ interesŭ alŭ unei rasse, ce tinde a ne înghiţí individualitatea naţională, ne cade fórte greu şi este fórte durerosŭ pentru noi d'a ne vedé constrînşĭ sĕ ne apĕrămŭ în contra unorŭ imputărĭ, ce le adreséză Românilorŭ ardelenĭ şefulŭ cabinetului românŭ, imputărĭ în împrejurările actuale de-o consecinţă multŭ mai gravă pentru noi, decâtŭ ca sĕ ne fiă ertatŭ a-le întîmpina cu tăcere séu chiar cu indiferenţă.

Recunóscemŭ, că, vrêndŭ a ne împliní acéstă datoriă, ne aflămŭ faţă c'unŭ distinsŭ omŭ de statŭ, care multŭ a luptatŭ şi multe merite şi-a câştigatŭ pentru némulŭ românescŭ dintre Dunăre şi Carpaţĭ şi care, ca unulŭ ce conduce şi astăḑĭ destinele României, este nu numai îndreptăţitŭ, dér chiar obligatŭ de-a veghia asupra intereselorŭ ţĕrei sale şi a nu suferì sĕ i se creeze dificultăţĭ acestei ţĕrĭ prin nesocotinţa, fiă a unorŭ strĕinĭ séu a unorŭ Românĭ; recunóscemŭ că ministrulŭ Brătianu numai constrînsŭ fiindŭ prin atacurile oposiţiunei a făcutŭ acea declarare în Senatŭ privitóre la mĕsura de espulsare a Românilorŭ ardelenĭ.

Tóte aceste le recunóscemŭ, dér totodată credemŭ a fi în dreptŭ sĕ ceremŭ, noi Ardelenii, recunóscere pentru recunóscere.

D. primŭ-ministru Brătianu fiindŭ combătutŭ în Senatŭ, că a luatŭ o mĕsură nedréptă şi nelegală în contra unorŭ Românĭ Ardelenĭ, a trebuitŭ negreşitŭ sĕ arate motivele, ce l'au condusŭ când a subsemnatŭ ordinulŭ de espulsare din ţéră a acestorŭ Ardelenĭ.

N'are nimenĭ dreptulŭ d'a se amesteca în afacerile altuia, mai alesŭ când acesta este ministrulŭ-preşedinte alŭ unui statŭ esternŭ independentŭ.

Nicĭ nouĕ, celorŭ carĭ luptămŭ pentru causa română ardelénă în acestŭ organŭ de publicitate, nu ni-a trecutŭ prin gândŭ vreodată d'a ne amesteca în trebile guvernului României, dér suntemŭ ómenĭ independenţĭ, carĭ servimŭ unŭ organŭ independentŭ românescŭ din Ardélŭ şi de aceea credemŭ, că ne este ertatŭ a avé o părere independentĕ asupra faptei acesteia a guvernului românŭ, tocmai aşa precum iertatŭ ne este a ne pronunţa asupra faptelorŭ analóge ce se sĕvêrşescŭ din partea guvernelorŭ altorŭ state.

In casulŭ de faţă suntemŭ cu atâtŭ mai îndreptăţiţĭ d'a avé opiniunea nóstră propriă, cu câtŭ se tractéză de espulsarea unorŭ compatrioţĭ şi conaţionalĭ ai noştri în nisce împrejurărĭ, ce stau în legătură c'unŭ regretabilŭ evenimentŭ, care a produsŭ mare turburare în patria nóstră.

Prin urmare, décă d. ministru-preşedinte Brătianu s'ar fi mărginitŭ la motivarea espulsărei celorŭ şése Ardelenĭ, n'amŭ fi avutŭ nimicŭ de ḑisŭ altceva, decâtŭ a ne esprima independentŭ părerea despre aceea, décă bine séu rĕu a lucratŭ guvernulŭ românŭ în casulŭ acesta.

Dér d. primŭ-ministru nu s'a mărginitŭ la afacerea celorŭ şése espulsaţĭ, ci a trasŭ în discusiune şi pe Românii de dincóce vorbindŭ următórele:

„Amŭ ḑisŭ în totdéuna Românilorŭ de peste Carpaţĭ: sĕ nu voiţĭ ca d-vóstră sĕ daţĭ direcţiune politicei nóstre. Noi, carĭ ne cunóscemŭ ţéra, carĭ din generaţii în generaţii amŭ luptatŭ ca sĕ aducemŭ acéstă ţéră unde este, sĕ ne lăsaţĭ în pace, sĕ ne regulămŭ noi politica nóstră, căcĭ noi nu venimŭ sĕ vĕ dămŭ lecţiune d-vóstre, nu ne amestecămŭ în luptele, carĭ le aveţi în contra Ungurilorŭ şi Saşilorŭ, şi numai atuncĭ aţĭ avé dreptate sĕ vĕ amestecaţĭ în afacerile nóstre, décă ne-amŭ amesteca şi noi în luptele d-vóstre."

Repetămŭ, că recunóscemŭ bucurosŭ totŭ ceea ce este şi altfelŭ nu póte fi, dér ceremŭ *recunóscere pentru recunóscere.*

Recunóscemŭ, că este dificilă şi delicată situaţiunea României şi că datorŭ este întâiulŭ ministru alŭ ţĕrei sĕ caute a paralisá pe toţĭ aceia, carĭ „suscitéză greutăţĭ guvernului şi ţĕrei"; dér rugămŭ pe d. ministru Brătianu sĕ recunóscă asemenea, că şi Românii ardelenĭ se află într'o situaţiune mai multŭ decâtŭ dificilă şi că prin urmare şi aceştia au dreptulŭ de a pretinde ca sĕ nu li se facă greutăţĭ din partea guvernului românŭ.

D-lui Ionŭ Brătianu trebue sĕ-i fiă cunoscutŭ, că adversarii noştri, a Românilorŭ de dincóce, ne insinuă şi ne acusă mereu, că amŭ avé tendinţe ascunse şi periculóse statului şi tronului, carĭ ni-ar îndemna a face pressiune asupra Românilorŭ de dincolo şi a guvernului lorŭ în favórea acelorŭ pretinse tendinţe şi planurĭ subversive. D-lŭ primŭ-ministru însuşĭ ne spune în discursulŭ sĕu, că ei bănuescŭ şi pe Românii din România că „ar fi înţeleşĭ cu noi ca sĕ facă revoluţiune în Austro-Ungaria."

Décă asemenĭ bănuelĭ potŭ fi stricăcióse Românilorŭ din regatulŭ independentŭ, cu câtŭ mai stricăcióse vorŭ fi ele pentru noi, Românii cei asupriţĭ şi trântiţĭ la pămêntŭ de irredenta maghiară?

D. ministru Brătianu de sigurŭ că nu s'a gânditŭ la consecinţele fatale, ce le potŭ avé cuvintele sale pentru noi Românii de dincóce, când — implicându-ne într'o afacere particulară, ce privea numai câteva persóne, carĭ au lucratŭ de capulŭ lorŭ, a ridicatŭ în contra nóstră imputarea, că „amŭ voi sĕ dămŭ direcţiune politicei statului românŭ."

Din nenorocire consecinţele s'au ivitŭ încă mai înainte de ce s'a tipăritŭ discursulŭ d-lui Brătianu în „Monitorulŭ oficialŭ". Intréga pressă maghiară, în frunte cu organele ministrului-preşedinte unguresců, s'a grăbitŭ a esploata cuvintele d-lui Ionŭ Brătianu în contra conducĕtorilorŭ poporului românŭ de dincóce.

Ministrulŭ Brătianu ne dă sfatulŭ ca sĕ luptămŭ aicĭ acasă şi sĕ nu ne amestecămŭ în afacerile României. Binevoiéscă a ne spune d-lŭ primŭ-ministru décă noi Romanii de dincóce de Carpaţĭ n'amŭ luptatŭ pentru drepturile nóstre încă şi atuncĭ, când nicĭ pomenire nu era de regatŭ românŭ independentŭ, când principatele române despărţite şi desbinate erau esploatate de strĕinĭ în modulŭ celŭ mai barbarŭ? Binevoiéscă a ne lumina despre aceea, când, prin cine, în ce împrejurărĭ şi unde s'a făcutŭ de către Românii de dincóce de Carpaţĭ încercarea de-a înfluinţa politica guvernului românŭ?

Convenţiunea cu România.

Discuţiunile *conferinţei vamale* ţinute în Viena asupra *tractatului tarifelorŭ cu România* s'au terminatŭ. Étă ce se scrie din Viena:

Conferinţa vamală şi-a datŭ silinţa sĕ pregătéscă unŭ textŭ alŭ convenţiei comerciale câtŭ sĕ póte de precisŭ, care sĕ escludă orĭ ce îndoielă; mai departe s'a silitŭ sĕ asigure prin taxe vamale corĕspundĕtóre pentru industria Ardealului şi Bucovinei, posibilitatea esportului în România. In viitórele conferinţe se v desbate convenţia căilor ferate şi tractatulŭ de navigaţiune. Se cugetă la întrunirea într'o convenţiă vamală a diferitelorŭ învoielĭ, privitóre la căile ferate, încheiate cu România. Tractatul de navigaţiune va cădé bine esportului românŭ spre vestŭ, de órăce Austro-Ungaria procede la regularea porţilorŭ de ferŭ. Mai departe s'ar putea desfiinţa acum în faptă şi capitulaţiunile, deşi acestea mai esistă numai de formă, de óre ce autorităţile române nu mai punŭ la disposiţiune funcţionarilorŭ consularĭ *brachium saeculare.* Din contră sĕ intenţionéză încheiarea unui tractatŭ pentru a se ajuta reciprocŭ în afacerĭ de dreptŭ. România ar putea sĕ propună şi încheiarea unei convenţiunĭ epidemice, a căreia primire atêrnă de acolo, décă România îşĭ va întocmi sistemulŭ veterinarŭ după modelulŭ austro-ungarŭ, precum a făcutŭ acésta Sêrbia. Aceste tractate, care reguléză in modŭ durabilŭ raporturile economice cu România, sĕ se presinte ambelorŭ parlamente (austriacŭ şi ungarŭ) independentŭ de proiectele pactului.

Demonstraţiunile din Dresda.

In şedinţa dela 26 Ianuariu a camerei deputaţilorŭ din Pesta, ministrulŭ preşedinte Tisza a rĕspunsŭ la interpelarea deputatului Olay asupra demonstraţiunilorŭ antimaghiare făcute de gimnasticii germanĭ în Dresda, cu ocasiunea festivităţii ţinute acolo în anulŭ trecutŭ. Ministrulŭ Tisza ḑise:

Despre scenele scandalóse, demne de a fi dojenite, întêmplate în Dresda, am aflatŭ ca fiecare altulŭ din ḑiare, şi totŭ aşa am aflatŭ, că chiar arangiatorii şi preşedinţii festivităţii gimnastice şi-au esprimatŭ părerea lorŭ de rĕu faţă cu ospeţii ungurĭ şi că au hotărîtŭ sĕ aşede în archivă cununa unguréscă cu panclicele. In urma acestei procederĭ a conducerei reuniunei de sine se înţelege, că nu e necesarŭ d'a cere şi o altă satisfacţiă, deórece nimenea nu póte ḑice, că stegurile séu colorile unguresci au fostŭ vătĕmate fără a se da satisfacţiă.

Interpelantulŭ a declaratŭ, că nu e mulţămitŭ cu rĕspunsulŭ; elŭ cetí unŭ raportŭ alŭ unui ḑiarŭ despre scenele din Dresda, vorbí despre Schulverein, despre Germanii din Austria şi încheià, provocândŭ guvernulŭ sĕ detragă debitulŭ postalŭ fóiei „Deutsche Zeitung."

Ministrulŭ preşedinte replicà, că elŭ nu póte concede a se discuta în camera deputaţilorŭ ungurĭ afacerĭ, carĭ privescŭ pe cealaltă parte a monarchiei. Că în Dresda s'au călcatŭ cu piciórele steagurile séu colorile unguresci, precum ḑice interpelantulŭ, nu se vede nicĭdecum din informaţiunile oficiale esistente. Rĕspunsulŭ se ia la cunoscinţă.

Morala fabulei: faţă cu cei marĭ şi tarĭ d. Tisza se pórtă ca pré plecată slugă, ér faţă cu cei micĭ, ca unŭ „Jupiter", şi dacă n'ar avé ochelarĭ verḑí pe nasŭ, s'ar vedé eşindŭ fulgere din ochĭ. Ochelarii îlŭ facŭ sĕ rămână unŭ „Jupiterŭ fără fulgere."

Convenţia comercială austro ungara-română.

„Telegrafulŭ" din Bucurescĭ se ocupă într'unŭ articulŭ de fondŭ de convenţia comercială, rĕspunḑêndŭ la articululŭ lui „Pester Lloyd" din ḑilele trecute, pe care l'amŭ publicatŭ şi noi în resumatŭ. Étă ce scrie oficiosulŭ ḑiarŭ din Bucurescĭ, care negreşitŭ că esprimă vederile cercurilorŭ guvernamentale române.

Nu polta de polemică ne face sĕ ne ocupămŭ cu articolulŭ publicatŭ de »Pester Lloyd" în numĕrulŭ sĕu de la 21 st. n. şi reprodusŭ de noi ierĭ. Avemŭ convingerea că cu Ungurii nu se póte discuta; orĭ ce ai ḑice, orĭ câte probe ai aduna, orĭ-ce ai face, décă Ungurulŭ are interesŭ sĕ spuie contrarulŭ, îlŭ va spune. D'altmintrelĭ, şovinismulŭ unguresŭ e destulŭ de bine cunoscutŭ în tótă lumea, pentru ca sĕ-lŭ mai recomandămŭ.

Trecemŭ dér peste acusarea că »autorităţile vamale române nu aplică aceeaşĭ mĕsură Austriei şi Ungariei« părtinindŭ pe cea dântei. Amŭ putea cere probe; amŭ putea, pentru a opune acusarea la acusare, sĕ reamintimŭ redactorilorŭ dela »Pester Lloyd" şicanele ce s'au făcutŭ esportului nostru de vite, şi noi amŭ fi gata sĕ aducemŭ probe orĭ-când. Dar, la ce ne-ar folosi tóte

aceste? Ungurii nu vorŭ voi sĕ recunóscă adevĕrulŭ şi vorŭ repeta acusarea la infinitŭ.

Nu putemŭ însĕ face acelaşĭ lucru cu constatarea deosebirii ce esistă între Austria şi Ungaria, faţă cu noi, în materie economică.... In diferite rĕndurĭ, atacândŭ cestiunea relaţiunilorŭ nóstre comerciale, amŭ insistatŭ asupra acestei deosebirĭ şi asupra grelei posiţiunĭ în care suntemŭ puşĭ, când e vorba de legăturĭ economice cu monarchia vecină. Austria e unŭ statŭ industrialŭ; firesce că ea face agricultură, dér nu îndestulă pentru satisfacerea tuturorŭ trebuinţelorŭ sale: carnea şi pânea, adică vitele şi cerealele, găsescŭ decĭ în Austria o piaţă sigură.

Nu e totŭ aşa cu Ungaria; acésta e ţéră agricolă; industria ei e rudimentală şi anume din acele industriĭ carĭ suntŭ mai directŭ legate cu agricultura; principala ei producere însĕ, ca şi la noi, este şi rĕmâne încă pe multă vreme agricultura.

Cu Austria înţelege orĭ-cine că relaţiunile nóstre potŭ fi fórte limpedĭ; pe când ea ne furniséză cu articole industriale, pe care ţéra nóstră nu le produce, noi o furnisămŭ cu vite şi cereale.

Dér cum sĕ facemŭ cu Ungaria? Agricultorĭ şi noi şi dênsa, e fatalŭ sĕ ne ciocnimŭ pe piaţă, e fatalŭ ca sĕ ne refuze piaţa sa internă. Şi cum concordatulŭ vamalo-comercialŭ dintre Austria şi Ungaria impune uneia d'a aplica mĕsurile vamale luate de cealaltă; şi cum, de când situaţiunea politică internă din Austria o face p'acésta sĕ nu pótă avea nicĭ o energiă făţă cu Ungaria; şi cum Ungurii suntŭ fórte încăpăţinaţĭ, mai cu sémă în daraverile materiale şi fórte puţinŭ respectuoşĭ pentru *dreptŭ* şi *morală*, ajungemŭ la următórea situaţiune:

Pe când noi facemŭ tóte înlesnirile importului Austro-Ungarŭ, tóte şicanile şi zăticnirile se facŭ esportului nostru.

Esperienţă amŭ făcutŭ, şi încă prea bogată; esportulŭ nostru de vite, sub pretestulŭ fórte comodŭ alŭ epizootiei, a suferitŭ cele mai marĭ lovirĭ. Şi Austria a tăcutŭ, a suferitŭ şi nimicŭ n'a pututŭ face. Carnea la Viena a atinsŭ preţurĭ fabulóse; şi protestările consumatorilorŭ, protestările autorităţilorŭ, ca consiliulŭ municipalŭ din Viena, contra închiderei fruntarielorŭ din spre România, zadarnice au remasŭ şi perdute în vĕntŭ. Ungaria a făcutŭ ce-a vrutŭ.

Iată dér cum stămŭ; avemŭ interese armonice cu Austria şi cu totulŭ contrare cu ale Ungariei. Dămŭ fără a primi în schimbŭ, decâtŭ puţinŭ lucru. Ce sĕ facemŭ? Cum sĕ ne arangiămŭ? Ne-amŭ pusŭ de mii de orĭ acéstă întrebare; şi noi, ca şi cei din Pesta şi Viena, suntemŭ convinşĭ, că unŭ rĕsboiu vamalŭ între România şi Austro-Ungaria ar fi o calamitate; dér cum sĕ-lŭ înlăturămŭ?

Le e uşorŭ Ungurilorŭ sĕ ḑică: »ceremŭ satisfacerea intereselorŭ unguresci;" greutatea e însĕ d'a împăca aceste interese cu cele austriace, şi apoi totalulŭ acestora cu interesele României. Când douĕ séu mai multe puterĭ lucréză în óre-carĭ condiţiunĭ asupra unui corpŭ, acţiunea lorŭ se represintă prin resultantă; dér cum se potŭ combina interesele ungare cu cele austriace când ele suntŭ contrare?

Orĭ cum ar fi, pentru momentŭ n'avemŭ decâtŭ sĕ aşteptămŭ propunerile austro-ungare, pentru a ne hotărî. Trebue sĕ fiă însĕ bine stabilitŭ de pe acum, *că cu ţĕrĭ agricole n'avemŭ nicĭ unŭ interesŭ sĕ încheiămŭ convenţiunĭ* şi că refusămŭ orĭce tratărĭ cu Austro-Ungaria *décă acésta nu însémnă decâtŭ Ungaria.*

Câtŭ despre amenintările lui „Pester Lloyd," le trecemŭ cu vederea; unŭ rĕsboiu vamalŭ ar fi totŭ aşa de rĕu pentru amêndouĕ părţile, ér nu mai rĕu pentru noi.

SCIRILE ḐILEI.

In şedinţa dela 20 Noemvre n. anului trecutŭ a comitetului »Associaţiunei transilvane« s'a presentatŭ unŭ *contractŭ de donaţiune* pentru casulŭ de mórte, încheiatŭ între *Ioanŭ Romanŭ*, repausatŭ, fostŭ advocatŭ în Făgăraşŭ şi soţia sa. Din acestŭ contractŭ resultă, că „Associaţiunea transilvană« este designată esecutorŭ alŭ disposiţiunilorŭ rĕposatului, conformŭ cărora după mórtea soţiei dênsului, ereḑii aceleia vorŭ fi datorĭ din venitulŭ casei Nr. 558 din Făgăraşŭ în totŭ anulŭ a pune la disposiţiunea „Associaţiunii« celŭ puţinŭ câte 600 fl. spre formarea unei fundaţiunĭ, care sĕ pórte numele rĕposatului spre scopulŭ înaintării industriei şi comerciului între Românĭ; afară de acestea totŭ din venitulŭ acelei case sĕ se formeze douĕ stipendii de câte 60 fl. pentru rudele rĕposatului din Hennig, carĭ vorŭ cerceta gimnasiulŭ séu alte scolĭ, ér în lipsa acestora pentru alţĭ tinerĭ românĭ fără diferinţă de confesiune. Comitetulŭ primi a fi »Associaţiunea« esecutorŭ alŭ disposiţiunilorŭ rĕposatului, dispunêndŭ totodată a se asigura dreptulŭ de servitute alŭ »Associaţiunii« asupra casei din Făgăraşŭ. Cu esecutarea conclusului se încredinţă membrulŭ comitetului P. *Cosma*, ca representantŭ alŭ »Associaţiunii«. — Fapta acésta a rĕposatului şterge multe din păcatele comise în viéţa sa. Dĕ aceea îi ḑicemŭ încă odată: fiă'i ţĕrîna uşoră şi de Dumneḑeu ca ultimulŭ lui faptŭ sĕ servéscă altora de învĕţătură!

—x—

A mai „pricopsitŭ" ministrulŭ „Trefort« pe preoţii gr. or. din Bucholz *Ionŭ Ivanta* şi *Vasilie Ivanta* cu câte 50 fl. Dumneḑeu sĕ'i ierte!

—x—

D-lŭ Ioanŭ *Gaál* aliasŭ *Gaelŭ*, funcţionarŭ la poştă în *Şimleulŭ-Silvaniei*, fiindŭ acusatŭ de »fraţii« lui de cruce Ungurĭ, că e *„irredentistŭ,"* fŭ transferatŭ la *Orosháza* lângă Seghedinŭ. D-sa aşa de »mare Românŭ« a fostŭ şi e şi aḑĭ, încâtŭ nicĭ cu sora nicĭ cu fratele sĕu n'a vorbitŭ românesce, ci totŭ numai în limba ungurésca, şi totuşĭ Ungurii *l'au acusatŭ că e irredentistŭ.* — Astă-i rĕsplata celorŭ ce-şĭ renégă némulŭ, din care au eşitŭ.

—x—

După cum spune »Magyar Polgar," poliţia din *Alba-Iulia* a arestatŭ pe învĕţătorulŭ scólei elementare catolice de acolo, *Gönczi*, şi pe soţia sa. Se ḑice, că ei arŭ fi omorîtŭ acum şépte anĭ pe unŭ călugărŭ franciscanŭ.

—x—

In ḑilele trecute în *Dolha*, comit. *Ugocea*, unŭ gendarmŭ *a împuşcatŭ* pe sergentulŭ sĕu maiorŭ, Iuliu *Buteanu*, în localulŭ gendarmeriei, la vaietele sergentului maiorŭ a venitŭ unŭ altŭ gendarmŭ în ajutorŭ, însĕ şi acesta fŭ împuşcatŭ. Ucigaşulŭ în urmă s'a împuşcatŭ şi pe sine.

—x—

Fóiei unguresci „Szekely Nemzet" i-a intentatŭ d. Ioanŭ *Vaşadi*, comerciantŭ, *procesŭ de pressă*. Fóia ungurésca l'a atacatŭ ḑicêndŭ, că d. Vaşadi, fiindŭ în serviciulŭ „Albinei" din Sibiiu, ar promova interesele acesteia în contra „Băncii Transilvane, în fruntea căreia se află Ungurĭ.

—x—

In *Bodola*, comit. *Trei Scaune*, a muritŭ Iacobŭ *Ţirmianŭ* în verstă de 120 de anĭ. Elŭ s'a nâscutŭ în 1766, a traitŭ sub domnia Mariei Teresiei, a lui Iosifŭ II, Leopoldŭ II, Ferdinandŭ V şi Franciscŭ Iosifŭ I.

—x—

Unŭ numĕrŭ de 800 de lucrătorĭ în Viena s'au dusŭ Sâmbătă înaintea primăriei, cerêndŭ sĕ li se dé de lucru. A trebuitŭ sĕ intervină poliţia, ca sĕ evite turburările. O parte din ei au fostŭ îndrumaţĭ la gara de nordŭ, unde au găsitŭ ocupaţiune, ceilalţĭ au continuatŭ cu *demonstraţiunile*. S'au luatŭ mĕsurĭ energice pentru susţinerea ordinei, precum şi pentru ca sĕ li se găséscă ocupaţiune.

—x—

Lucrătorii ungurĭ, ocupaţĭ în districtulŭ de cărbunĭ de pétră din *Pittsburg* inscenară o grevă; cu scopŭ d'a li se mări plata. Cu acéstă ocasiune turburară şi liniştea, se opuseră puterei armate şi în lupta ce se nâscŭ fŭ ucisŭ unŭ lucrătorŭ şi alţĭ cincĭ greu răniţi.

Inundaţia paragrafelorŭ de legĭ.

Guvernamentalulŭ „Pester Lloyd" dela 24 Ian. n. publică unŭ articulŭ de fondŭ, în care mărturisesce, câtŭ de miserabilŭ se esecută legile în Ungaria şi câtŭ de rĕu se administréză sub guvernulŭ d-lui Coloman Tisza. Din acestŭ articulŭ, care are de scopŭ a servi spre escusare guvernului şi a pregăti opiniunea publică pentru nouĕ mĕsurĭ reacţionare, reproducemŭ următórele părţĭ mai principale:

Nicĭ o naţiune, ḑice »P. Lld.,« n'a urîtŭ atâtŭ de tare paragrafii ca naţiunea maghiară, şi érăşĭ în scurtŭ timpŭ nicĭ o naţiune n'a manifestatŭ o credinţă atâtŭ de puternică în puterea miraculósă a paragrafelorŭ ca naţiunea maghiară. In fiecare anŭ se facŭ atâtea paragrafe de lege, încâtŭ ai puté construi munţĭ din ele. Şi alte state strĕine facŭ multe paragrafe, déră se deosebescŭ de noi în punctele cele mai esenţiale. Nu credŭ ómenii orbesce în puterea miraculósă a paragrafelorŭ ca la noi. Noi privimŭ cantitatea cea mare a paragrafelorŭ ca resultatulŭ celŭ mai însemnatŭ alŭ activităţiĭ legislatorice, pe când în alte state sĕ consideră numai calitatea şi se aşteptă ca numai acelea legĭ sĕ aducă ceva bine, carĭ suntŭ făcute cu tótă seriositatea şi cu tótă religiositatea şi se baséză pe adevĕratele relaţiunĭ ale vieţii şi pe natura nemutabilă a instituţiunilorŭ. Noi credemŭ, că, creândŭ o grămadă de paragrafe, amŭ resolvatŭ cestiunile cele mai principale şi amŭ implinitŭ trebuinţele cele mai urgente, pe când alte state aşteptă binele dela secutarea rigurósă şi consciinciósă a paragrafelorŭ.

Dela esecutarea legilorŭ prin organismulŭ administrativŭ depinde realisarea principiilorŭ legilorŭ precum şi proba, prin care se arată valórea disposiţiunilorŭ legislaţiunii. Guvernele statelorŭ luminate dau ordine autorităţilorŭ, sĕ aibă grije, când aplică legile, ca sĕ védă ce influinţe au asupra relaţiunilorŭ vieţii, sĕ adune datele, sĕ-şĭ facă unŭ studiu despre aplicarea legilorŭ şi apoi sĕ reporteze guvernului despre resultatele obţinute. In faptă se modifică numai legĭ practicate, pentru că în alte state ţinŭ multŭ ca legile sĕ se esecute, pentru că sciu că numai acele legĭ, carĭ s'au esecutatŭ consciinciosŭ, se potŭ modifica, ca sĕ corĕspundă relaţiunilorŭ reale şi adevĕrate. Pe terĕmulŭ administraţiunii nóstre interne nu venimŭ nicĭodată în posiţiune ca sĕ modificămŭ o lege în modulŭ arĕtatŭ. După ce s'au făcutŭ tóte formalităţile, promulgându-se legea şi după ce s'a datŭ ordinŭ, ca legea sĕ se pună în pracsă, nu se mai interesézä nimenĭ că sĕ esecută legea séu ba.

Guvernulŭ atêrnă în aerŭ, nu stă nicĭ într'o immediată organică legătură cu municipiile, carĭ esecută legile pe terenulŭ acesta, éra organele de supraînspecţiune cele mai multe n'au nicĭ o ideă despre esistenţa multorŭ legĭ însemnate şi ordinaţiunĭ, de aceea apoi esecutarea lorŭ nicĭ nu-o potŭ priveghia, nicĭ conduce. Astfelŭ s'au întêmplatŭ, că cele mai multe legĭ până astăḑĭ nicĭ nu s'au esecutatŭ*) şi lucru ciudatŭ este, că guvernele nóstre dela 1867 n'au nicĭ o scire despre acéstă stare. (?!)

Ce daune materiale a suferitŭ Ungaria din causa acésta ne póte spune ministerulŭ de comerciu. Din causa administraţiunii nóstre celei rele Germania ne-a priveghiatŭ pasŭ de pasŭ prin agenţii sĕi şi a causatŭ producţiunilorŭ nóstre marĭ daune.

Proiectulŭ de lege relativŭ la modificările, care au sĕ se aducă în legea comunală, încă privesce o lege, care până astăḑĭ în punctele cele mai principale nu s'a esecutatŭ. Comunele se clasifică şi se organiséză după legea comunală. Representanţele funcţionariei se forméză după disposiţiunile ei, déră funcţiunea acestorŭ organe astăḑĭ nu corĕspunde legii, şi tóte disposiţiunile suntŭ ilusorice, pentru că până astăḑĭ nu s'au întreprinsŭ nicĭ unŭ pasŭ spre a sĕ realisa intenţiunile legii. Proiectulŭ din cestiune nu sĕ pare a fi făcutŭ după studii serióse asupra vieţii serióse, asupra vieţii comunale. Modificaţiunile, care se vorŭ introduce în legea actuală, parŭ a fi unele îmbunătăţive, dară totŭ nu vorŭ delătura relele principale din viéţa comunală. Unele modificaţiunĭ, ce se intenţionéză, nu corespundŭ de locŭ şi te facŭ sĕ credĭ că proectulŭ nu este opera unui studiu seriosŭ şi practicŭ ca o operă birocratică. Relativŭ la finanţele comunei au rĕmasŭ disposiţiunile legei actuale nemodificate, prin urmare representanţele comunale potŭ şi de aci încolo sĕ încarce în spatele contribuabililorŭ aruncurĭ comunale, carĭ apasă comunele în cele mai multe părţĭ ale ţĕrii ca o mare calamitate. In direcţiunea acésta nu s'au făcutŭ studiile necesare! Ar fi tare de doritŭ, ca sĕ se uşureze comunele, pentru că greutăţile actuale comunale producŭ mare nemulţămire în poporŭ. Aceste sarcinĭ s'au nâscutŭ parte prin disposiţiunĭ legale, care nu corĕspundŭ relaţiunilorŭ culturale şi economice ale poporului nostru, parte prin administraţiunea cea rea a comunelorŭ. Rĕulŭ celŭ mai mare este că nu-i nicĭ unŭ controlŭ alŭ administraţiunii comunale, şi tocmai în administraţiunea comunei ar fi de lipsă controlulŭ celŭ mai seriosŭ şi mai conscienţiosŭ. Rĕulŭ stă într'acea, că notarii comunalĭ suntŭ şi membrii în comitetulŭ administrativŭ alŭ comitatului, care alege pe organele administrative şi controlatóre. Notarulŭ comunalŭ este pe viéţă, prin urmare mai independentŭ ca solgăbirĕulŭ şi ca viceşpanulŭ. (Aşa ar fi când ar domni legea şi nu arbitriulŭ şi curentulŭ şovinisticŭ şi iridentisticŭ maghiarŭ — Red.) Aşadară funcţionarii comitatului nu potŭ sĕ purcédă cu tótă rigórea la controlarea administraţiunii comunale. Acésta este causa, că administraţiunea nóstră comunală este atâtŭ de coruptă. Décă va mai susţiné legislaţiunea acésta disposiţiune în privinţa notarilorŭ, prin aceea s'ar sancţiona corupţiunea în administraţiunea comunală. De ar fi legea comunală cea mai perfectă din lume, numai acéstă disposiţiune ar nimici în pracsă disposiţiunile cele mai înţelepte. Tóte relele vinŭ d'acolo, că la noi nu se studiéză lucrurile cu tótă seriositatea, de aceea se facŭ legĭ necorĕspunḑĕtóre relaţiunilorŭ reale.

Producţiunea studenţilorŭ românĭ.

Şedinţa publică, dată în 6 Februariu s. v. de societatea de lectură a studenţilorŭ dela scólele române gr. or. din Braşovŭ, în frumósa şi spaţiósa sală a liceului a avutŭ deplinŭ succesŭ. Variata programă a fostŭ esecutată întrégă, nelăsândŭ nimicŭ de doritŭ publicului, care nu mai încăpea în sală de numerosŭ ce era.

D. prof. *N. Pilţia*, preşedintele societăţii de lectură, cu o cuvêntare bine primită, în care a accentuatŭ progresulŭ ce l'a făcutŭ societatea în anulŭ din urmă, a deschisŭ şedinţa. D-lŭ *G. Răşcanŭ*, stud. cl. VIII, a desvoltatŭ cu mare pĕtrundere în obiectŭ tema sa »Familia ca focarŭ alŭ civilisaţiunei«, nelăsândŭ neatinsŭ rolulŭ ce l'a avutŭ şi-lŭ are femeia la diferitele popóre. Trebue

*) de pildă legea de naţionalitate dela 1868. — Red.

sĕ mărturisimŭ, că tinĕrulŭ disertantŭ a doveditŭ, prin modulŭ cum şi-a desvoltatŭ tema, unŭ studiu seriosŭ în materia istoriei civilisaţiunei. D-lŭ N. *Dima* stud. cl. VIII, a arĕtatŭ o mare desteritate pe pianŭ esecutândŭ fantastica composiţiă a lui Chopin »Polonaise«. A urmatŭ controversa bine alésă: »Este ambiţiunea unŭ rĕu pentru omŭ?« susţinută de d-lŭ Corneliu *Popŭ* stud. cl. VII şi »Este ambiţiunea unŭ bine pentru omŭ?« susţinută de d-lŭ George *Popa* stud. cl. VIII. Amêndoi disertanţii şi-au lucratŭ şi desvoltatŭ seriosŭ temele lorŭ aducêndŭ, fiecare pentru susţinerea temei sale, esemple diferite şi bine nimerite din istoria universală, dér mai cu sémă din istoria Romanilorŭ; trebue însĕ sĕ observămŭ că d-lui Corneliu Popŭ i-a lipsitŭ accentuarea bună, şi în câtva şi d-lui George Popa. Aceste observărĭ credemŭ că le vorŭ primi de binevoitóre. D-lŭ Mariu *Mureşanŭ* stud. cl. VIII, prin disertaţiunea sa »Năvălirea Mongoliloră în Transilvania,« a doveditŭ că se silesce a'şĭ câştiga amĕnunţite cunoscinţe istorice şi a satisfăcutŭ publiculŭ prin modulŭ cum a predat'o şi cu deosebire prin accentuarea sa curată şi clară. D-lŭ de *Lemeni* a esecutatŭ laudabilŭ fantasia pentru violină a lui Alard »Un ballo in maschera«. D-lŭ de Lemeni a satisfăcutŭ pe deplinŭ aşteptărilorŭ publicului şi ne dă speranţă, că continuândŭ cu musica, va deveni unŭ escelentŭ violinistŭ. D-lŭ *A. Perşinarŭ* a produsŭ dese ilarităţĭ în cununa dómnelorŭ prin disertaţiunea compusă cu multă inteligenţă: „Înmormêntarea la Romanĭ.' D-sa are o plăcută şi curată accentuare. „Condamnarea strugurelui," una dintre cele mai frumóse poesii ale lui Antonŭ Panŭ, a fostŭ admirabilŭ declamată de d. I. *Bidu*, stud. cl. VIII. Vocea şi gesturile declamatorului au fostŭ fórte bine potrivite spiritului poesiei; d-sa are unŭ adevĕratŭ talentŭ de clamatoricŭ. Acéstă şedinţă bine succésă s'a închisŭ cu cântecŭlŭ »Sturmbeschwörung.«

Intréga producţiune literară, musicală, declamatorică a produsŭ o impresiune plăcută în inimile publicului, care 'şĭ-a arĕtatŭ bucuria şi recunoscinţa prin desele aplause. Nu putemŭ decâtŭ sĕ felicitămŭ tinerimea nóstră, care folosesce orele libere cu lucrărĭ seriose.

Ateneulŭ românŭ.

„Epoca" din Bucurescĭ scrie:

De câtă-va vreme *Ateneulŭ românŭ* pare că desfăşură o îndoită activitate. In fiecare ḑi vedemŭ câte o nouă sucursală deschiḑêndu-se în oraşele principale ale României, în fiecare ḑi vedemŭ sforţările comitetului de iniţiativă încununate cu isbândă.

Bârladulŭ a urmatŭ exemplulŭ Bucuresciului şi astăḑĭ Craiova organiséză o sĕrbătóre în beneficiulŭ construirei edificiului Ateneului din Capitală, pentru ḑiua de 16 Ianuarie.

Trebue sĕ recunóscemŭ, că femeile au datŭ acestei societăţĭ concursulŭ celŭ mai întinsŭ. La Craiova sĕrbătórea e pusă sub patronagiulŭ dómnelorŭ craiovene, cu concursulŭ domnişórelorŭ Olteanu, Chiţu, Dielŭ, Ţuileanu, Raymondŭ, Caselli, şi d-nu G. Marianŭ, membrulŭ societăţei Ateneului din Bucurescĭ, va ţine cu acéstă ocasiune o conferinţă, alŭ căruĭ subiectŭ nu ne este încă cunoscutŭ. Nu ne rĕmâne decâtŭ sĕ urămŭ isbândă bună, iniţiatórelorŭ acestei sĕrbătorĭ, şi sperămŭ că corespondentulŭ nostru specialŭ din Craiova ne va trimite o dare de sémă, pe care o vomŭ publica la vreme.

In Bucurescĭ, s'a fixatŭ aprópe în modŭ definitivŭ, subiectulŭ conferinţelorŭ, care se vorŭ ţine în sala Ateneului cu începere dela 19 Ianuarie. Ĕtă acéstă programă: Duminecă 19 Ianuarie, *C. Esarcu*: Discursŭ de deschidere. — *Hajdeu*: Sĕrbii şi Bulgarii. — Joi 23 Ianuarie, *Urechiă*: Mironŭ Costinŭ. — Duminecă 26 Ianuarie, *Nicolae Ionescu*: Imperăţia Romano-Bulgară. — Joi 30 Ianuarie, *Porumbaru*: Noile teorii politice. — Duminecă 2 Februare *Marianŭ*: Poeţii noştri satiricĭ. — Joi 6 Februarie *Sihlénu*: Despre emoţiunĭ. — Duminecă 9 Februarie, *Barbu Stefănescu*: Limba Românéscă. — Joi 13 Februarie, *Vitzu*: Filoxera. — Duminecă 16 Februare, *Popovicĭ*: Resbelŭ de tarife. — Joi 20 Februarie, *Stefanŭ Mihăilescu*: Dinamica socială. — Duminecă 23 Februarie, *Gionŭ*: Două regente române Elena Nĕsturelŭ şi Maria Sturza. — Joi 23 Februarie, *Vlahuţă*: Poesiele lui Eminescu. — Duminecă, 9 Martie, *Eustatiu*: Arbitragiu internaţionalŭ. — Joi 13 Martie, *Arionŭ*: Influinţa aparinţelorŭ. — Duminecă, 16 Martie, *Dr. Stefănescu*: Apele Minerale în România. — Joi 20 Martie, *Anghelŭ Dimitrescu*: femeile lui Shakspeare. Joi 27 Martie, *Buicliu*: Morfinomania. — Duminecă 30 Martie, *Verusĭ*: Sentimentulŭ estericŭ la poporulŭ românŭ. — Joi 3 Aprilie, *Disescu*: Contradicţiunĭ — Duminecă 6 Aprilie, *Velescu*: Profilurĭ contimporane. — Joi 10 Aprilie, *Palade*: Rolulŭ femeei în democraţie. — Marţi 15 Aprilie, *Traianŭ Djuvara*: Asociaţiunile. — Joi 17 Aprilie, *Dr. Petrini* de Galaţĭ: Limbagiu şi gândire. — Duminecă 20 Aprilie, *Duiliu Zanfirescu*: Millo. — Joi 24 Aprilie, *Dr. Drăghiceanu*: Rolulŭ sciinţelorŭ geologice şi himice în Agricultură.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz. Trans.«)

BERLINŬ, 28 Ianuariu. — Camera deputaţilorŭ a respinsŭ cu 241 voturĭ contra 148 propunerea liberalilorŭ d'a se întroduce alegerea secretă. In timpulŭ furtunósei desbaterĭ, deputatulŭ Windhorst fù chematŭ la ordine, fiindcă conducĕtorului conservatorilorŭ Hamerstein i-a insinuatŭ, că a vorbitŭ unŭ neadeverŭ.

BERLINŬ, 28 Ianuariu. — In camera senioriloră, Moltke presentă cunoscuta propunere privitóre la cestiunea polonă, desemnândŭ mĕsurile luate contra Polonismului ca o datoriă amĕsurată constituţiunei.

LONDRA, 28 Ianuariu. — Cabinetulŭ Salisbury a hotărîtŭ sĕ demisioneze şi sĕ încunosciinţeze imediatŭ pe regina despre acéstă.

DIVERSE.

†. Necrologŭ. — Iosefina *Răcuciu* născ. Lobonţŭ, ca soţiă, Maria *Lăpădatŭ* născ. Răcuciu, ca soră, Eufemia *de Horvath* născ. Lobonţŭ, Nicolau *Lobonţŭ*, amploiatŭ de statŭ în Unedóră, Simionŭ *de Horvath*, procurorŭ regescŭ în Deva, ca cumnaţĭ, anunţă trecerea din viéţă a iubitului soţŭ, respective frate şi cumnatŭ:

Dr. Dimitriu Răcuciu, advocatŭ în Sibiiu, întêmplată după lungĭ şi grele suferinţe Duminecă în 12|24 Ianuariu a. c. în alŭ 46 anŭ alŭ vieţii pline de activitate şi alŭ 13 alŭ fericitei căsătorii. Remăşiţele pămêntescĭ ale repausatului s'au înmormêntatŭ Marţĭ în 14|26 în cimiteriulŭ gr. or. din Sibiiu. Rĕposatulŭ a fostŭ unŭ bunŭ şi zelosŭ Romanŭ. Pe timpulŭ, când dieta ardeleană se ţiné în Sibiiu, Dr. Răcuciu a fostŭ stenografŭ românŭ la dietă.

Fiă'i ţĕrîna uşoră şi memoria binecuvêntatŭ!

***

Unŭ preotŭ românŭ în luptă cu treĭ lupĭ. — Ni se torisi verbalŭ o întêmplare carea, de nu ni-ar fi istorisit'o căţitul, ar fi aprópe de necreḑut. Ĕtă întêmplarea: Inainte de asta cu 3—4 sĕptĕmânĭ, unŭ preotŭ dintr'o comună învecinată ca Timişóra, ajungênd într'o călĕtoriă mai îndepărtată pe calea ferată, descălecă la gară la óra 4 şi 5 minute după prânḑŭ. D'aci până acasă preotul avé sĕ mérgă cu trăsura încă $1/_2$ óră, dar nevenindu-i trăsura proprie, călĕtorĭ cu trăsură streină până la o comună fórte d'aprópe d'a sa. Ajunsŭ în acéstă comună nemţéscă, preotul gândea, că sĕ-şĭ continue călĕtoria »per pedes apostolorum," căcĭ pămêntul era alb de ză
padă éră luna lucea d'asupra şi sĕ vedea bine calea. Cerênd de birtaşul din comună o ţigară şi un om, ca sĕ-lŭ acompanieze, plécă preotul, provĕḑut cu ţigara aprinsă şi cu unŭ tuleu de cucuruz (păpuşoiŭ) în mână, însoţitŭ de unŭ fiu alŭ gintei renumite în curagiu; abia se îndepărtară cale de 60—80 paşĭ de la ospĕtăria situată la marginea satului, când Nĕmţulŭ observă în nemijlocită apropiare, în drum, trei puncte negricióse, fără mişcare, şi numai de câtŭ sĕ adreséză cătră preotŭ: „D-le preotŭ, nu te duce, că aceia suntŭ lupĭ!« Preotulŭ însĕ nu-Ĭ cunoscea, nu crede Nĕmţului, ci se apropiă cu tuleulŭ de o negrĕţă« şi lovesce în ea (póte că va fi lovitŭ lângă ea); în acestŭ momentŭ lupulŭ se scólă, dar nu fuge, ci cu tótă blândeţa face câţĭ-va paşĭ de la drum în lăturĭ şi se aşéză pe piciórele din dĕrĕtŭ. Preotulŭ cu tuleulŭ şi cu ţigara aprinsă în gură, se înfioră, când vĕḑŭ, că negréţa se mişcă şi când cunoscŭ şi pe „fêrtatulŭ« — bietulŭ Nĕmţŭ deja ajunsese în dĕrĕtŭ la ospĕtăriă — însĕ, spre fericire, nu-şĭ perdu presenţia de spiritŭ, ci tot trăgând din ţigară şi cu tuleulŭ în sus, începŭ a merge d'a dindĕratele, ţinênd ochiĭ ţintă la lupĭ, carĭ însĕ nu-lŭ urmăriră, până ajunse şi el în ospĕtăriă, ér aci, impedecându-se de pragulŭ uşiĭ, căḑŭ pe spate. Acŭ s'au revoltatŭ »Şvabii,« recuirară o puşcă, o încărcară bine şi eşiră din ospĕtăria, ca sĕ dea gónă după lupĭ. Insĕ ce sĕ veḑĭ? Cel ce avea puşca în mână, acela fù celŭ dintâiŭ, care nu cuteză sĕ-şĭ apere de lupĭ, şi sĕ stete îndĕrĕptŭ şi după dênsulŭ şi tovarăşiĭ luĭ! Astfelŭ apoi rĕmaseră şi lupiĭ şi Şvabii şi preotulŭ nostru, căruia îĭ gratulămŭ pentru acéstă norocósă scăpare, — întregĭ şi sănătoşĭ. („*Luminătorulŭ*.")

***

O ciudată musică funebră. — D-lŭ Eduard Hanslick cronicarulŭ musicalŭ alŭ ḑiarului „Die Presse" din Viena, povestesce următórele, pe care ḑice, că i-le-a spusŭ chiarŭ I. Strauss. Acum nu de multŭ a muritŭ în Viena o dómnă vĕduvă din societatea aristocrată şi a căreia unică distracţiune fusese de a asculta valsurile lui Strauss, pretutindenĭ unde îĭ era cu putinţă d'a merge sĕ le asculte. La mórtea ei îşĭ esprimă dorinţa ca sĕ se cânte la înmormêntare-i câteva din aceste valsurĭ favorite şi sĕ se dea fiĭ căruĭ musicantŭ din orchestră câte unŭ galbenŭ. I. Strauss auḑindŭ despre dorinţa mórtei, fù atâtŭ de mişcatŭ încâtŭ voi sĕ conducă insuşĭ în persónă esecuţiunea. La ḑiua fixată venĭ cu orchestra şi cu vióra luĭ, puse pe musicanţĭ dinaintea casei mortuare, şi'n momentulŭ când se cobora cadavrulŭ, cântă „Frumósa Dunăre albastră«. Esecuţiunea după spusele martorilorŭ fù dintre cele mai frumóse, ce s'a putulŭ auḑi vr'odată şi produse asupra publicului o impresiune multŭ mai mare decâtŭ ar fi putulŭ produce unŭ marşŭ funebru; tótă lumea era cu ochii plinĭ de lacrimĭ.

***

O nouă conspiraţie nihilistă. — Din Cracovia sĕ relatéză dela 9 Ianuarie: Deja acum trei lunĭ spionii făcuseră cunoscutŭ poliţiei din Petersburgŭ, că chiar în capitală s'a formatŭ o nouă ligă nihilistă şi că prepară o lovitură. In locŭ de a pune mâna pe acéstă ligă, s'a preferitŭ, deóre-ce nu amenintă imediatŭ vr'unŭ pericolŭ, de a lăsă sĕ se cócă lucru şi apoi deo-dată a sdrobi pe conspiratorĭ. Revoluţionarii avéu o tipografiă secretă într'o casă, aprópe de biserica regimentului de vênătorĭ, unde să tipăréu mai alesŭ o mulţime de foi volante nihiliste, menite pentru poporulŭ de josŭ. Dér în luna trecută s'a tipăritŭ o fóiă volantă de altŭ genŭ. Acésta a fostŭ o pretinsă proclamaţie a Ţarului Alexandru III, către ţĕranĭ, ce se referea la apropiatulŭ jubileu de 25 de anĭ alŭ emancipării ţĕranilorŭ. Acestŭ jubileu cade la 19 Februarie. In proclamaţiă se punéu în gura Ţarului următórele cuvinte: Rĕposatulŭ sĕu părinte a scăpatŭ pe ţĕranĭ de robiă, dér boerii au nimicitŭ érăşĭ planurile părintescĭ ale marelui Ţarŭ. Elŭ, Alexandru III, iubindŭ poporulŭ ca şi tată-sĕu, este ţinutŭ de nobiliĭ arestatŭ în palatulŭ sĕu. Insĕ acum, la jubileulŭ de emancipare, dînsulŭ dăruiesce ţĕranilorŭ tótă ţéra; ci sĕ se rescóle contra boerilorŭ şi sĕ vie la Petersburgŭ spre a scăpa pe Ţarŭ din robiă. — In nóptea dela 2 spre 3 Ianuarie poliţia s'a pusŭ pe lucru. Spre séră ca la 80 gendarmĭ deghisaţĭ au întratŭ pe rîndŭ în casa tipografiei şi au ocupatŭ pe nesimţite tóte întrările, scările, etc. Aprópe de casă, în dosulŭ bisericei, steteu ca la 300 gendarmĭ pentru orĭ-ce eventualitate. In câteva minute tótă casa a fostŭ blocată. Apoi s'au forţatŭ uşile şopronului, unde au şi fostŭ găsiţĭ conspiratorii, 12 la numĕrŭ, bărbaţĭ şi femei, toţĭ lucrândŭ. Nihiliştii s'au opusŭ cu disperare, apărându-se cu topórele în mână. S'au rănitŭ optŭ gendarmĭ, dintre carĭ unulŭ mai greu. N'au scăpatŭ nicĭ unŭ nihilistŭ.

***

O dramă ciudată. — De mai mulţĭ anĭ soţii F... locuiau la No. 7 în strada Files du Calvaire, la Paris. F..., funcţionarŭ superiorŭ în o însemnată casă financiară, avea şi o óre-care avere. In casă domnia o fericire deplină; nimicŭ nu se părea sĕ se prevadă drama îngrozitóre ce s'a petrecutŭ acum câteva ḑile. După ce a petrecutŭ serată ca de obiceiu F., care părea fórte bine dispusŭ se culcă pe la orele 11. La o oră şi jumĕtate după meḑulŭ nopţii F., se deşteptă şi rugă pe soţia lui sĕ-i dea unŭ paharŭ cu apă cu zahărŭ, ḑicêndŭ că'i este sete. D-na F... se sculă îndată şi se duse la bucătăriă sĕ caute o cană cu apă. In timpulŭ acesta, soţulŭ ei puse acidŭ prussicŭ în două pahare, care se aflau pe mésa de nópte şi aruncă în fiăcare paharŭ şi câte două bucăţĭ de zahărŭ. D-na F... se întórse şi soţulŭ ei îi ḑise: Ĕcă ţĭ-am pusŭ zahărŭ, bea decĭ cu mine. D-na F... umplŭ celalaltŭ păharŭ; abia bĕu o înghiţitură şi simţindŭ gustulŭ otravei, aruncă paharulŭ din mână, dér soţulŭ sĕu ilŭ bĕu până în fundŭ şi căḑŭ ca trăsnitŭ. D-na F... înspăimêntată, chemă ajutorŭ; mai mulţĭ vecinĭ se grăbiră şi alergară sĕ aducă unŭ medicŭ, care sosi îndată însoţitŭ de unŭ comisarŭ de poliţiă. Medicului nu putŭ face alta decâtŭ sĕ constate mórtea lui F... şi sĕ dea primele îngrijirĭ soţiei sale, a cărei stare era dintre cele mai grave. Nŭ se scie încă motivulŭ care a împinsŭ pe F... a lua acéstă fatală hotărîre.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.

Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 27 Ianuariu st. n. 1886

Rentă de aurŭ 4%	101 10
Rentă de hârtiă 5%	92 80
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	152.00
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98.90
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	127 —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	112 75
Bonurĭ rurale ungare	104 —
Bonurĭ cu cl. de sortare	103 90
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	103.90
Bonurĭ cu cl. de sortare	103 90
Bonurĭ rurale transilvane	103 90
Bonurĭ croato-slavone	103 75
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.25
Imprumutulŭ cu premiu ung.	117 75
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	123.40
Renta de hărtiă austriacă	84.—
Renta de arg. austr.	84 15
Renta de aurŭ austr.	112 15
Losurile din 1860	140 70
Acţiunile băncel austro-ungare	866 —
Act. băncel de creditŭ ung.	303 00
Act. băncel de creditŭ austr.	299.10
Argintulŭ —. — Galbinĭ împărătescĭ	5.94
Napoleon-d'orĭ	10.02 1/2
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.92
Londra 10 Livres sterlinge	126.40

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 11 Ianuariu, st. v. 1886.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	87	88
Renta rom. amort. (5%)	93 1/4	94
» convert. (6%)	87	88 1/2
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	30	32
Credit fonc. rural (7%)	101	101 1/2
» „ „ (5%)	84 1/1	85
» » urban (7%)	96	97
» » » (6%)	89	90
» » » (5%)	80	81
Banca naţională a României	1130	1151
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	15. 1/2	16
Bancnote austriace contra aurŭ	2.01	2.04

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 28 Ianuariu st. n. 1886

Bancnote românescĭ	Cump.	8 61	Vênd.	8.66
Argint românesc	»	8.50	»	8.55
Napoleon-d'orĭ	»	9.98	»	10 02
Lire turcescĭ	»	11.26	»	11.36
Imperialĭ	»	10.22	»	10.32
Galbenĭ	»	5.88	»	5.94
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.—	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	122. 3/2	»	124.—
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Numere singuratice à 5 cr. din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui I. GROSS.

Tarifa anunţurilorŭ şi inserţiunilorŭ.

Anunciurĭ în pagina a IV-a linia de 30 litere garmond fl. —cr. 6.
Pentru inserţiunĭ şi reclame pagina a III linia à fl. — cr 10.

Pentru repeţirĭ se acórdă următórele rabate:

Pentru repeţirĭ de	3— 4 orĭ	10%
„ „ „	5— 8 „	15%
„ „ „	9—11 „	20%
„ „ „	12—15 „	30%
„ „ „	16—20 „	40%
Dela 20 de repeţirĭ în susŭ		50%

Pentru anunciurĭ ce se publică pe mai multe lunĭ se facŭ învoirĭ şi reducerĭ şi peste cele însemnate mai susŭ.

Anunţămŭ acelorŭ onoraţi cetitorĭ, carĭ vorŭ binevoi a se aboná la fóia nóstră de aicĭ încolo că avemŭ încă în reservă numerĭ dela începutulŭ anului 1885, prin urmare potŭ sĕ aibă colecţiunea întrégă.

Administratiunea »Gaz. Trans.«

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	—	7.45	—
Predealŭ (	—	—	12.50	—
Predealŭ (	—	—	1.09	—
Timişŭ	—	—	1.40	—
Braşovŭ (	—	—	2.27	—
Braşovŭ (	6.22	—	2.55	—
Feldióra	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Agostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorodŭ	8.45	—	5.42	—
Haşfaleu	10.10	—	7.37	—
Sighişóra (	10.29	—	8.01	—
Sighişóra (	10.39	—	8.21	—
Elisabetopole	11.19	—	9.05	—
Mediaşŭ	11.54	—	9 43	—
Copsa mică	12.12	—	10.02	—
Micăsasa	12.56	—	6.20	—
Blaşiu	1.30	—	6.59	—
Crăciunelŭ	1.45	—	7.15	—
Teiuşŭ	2.11	—	7.43	—
Aiudŭ	2.55	—	8.29	—
Vinţulŭ de susŭ	3.17	—	8.55	—
Uióra	3.24	—	9.04	—
Cucerdea	3.31	—	9.12	—
Ghirisŭ	4.09	—	10.23	—
Apahida	5.36	—	12.32	—
Clusiu (	5.56	—	12.59	—
Clusiu (	6.08	—	—	8.00
Nedeşdu	6.29	—	—	8.34
Ghirbĕu	6.45	—	—	8.59
Aghirişŭ	7.00	—	—	9.34
Stana	7.26	—	—	10.16
Huiedinŭ	7.48	—	—	11.04
Ciucia	8.28	—	—	12 17
Bucia	8.47	—	—	12.47
Bratca	9.06	—	—	1.21
Rév	9.26	—	—	2.05
Mezŏ-Telegd	10 01	—	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.20	—	—	3.39
Várad-Velinţe	10.30	—	—	3.55
Oradia-mare (	10.37	—	—	4.05
Oradia-mare (	10.51	—	10.37	—
P. Ladány	12.37	—	12 59	—
Szolnok	2.58	—	4.45	8.22
Buda-pesta	6 00	—	10.05	10.30
Viena (	6.35	—	10.50	—
Viena (	3.00	—	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ omnibus	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	—	—	—	—	—
Budapesta	6.47	—	3.15	6.20	8.00
Szolnok	10.37	—	7.29	9.11	11.40
P. Ladány	1.44	—	8.27	11.26	2.31
Oradea mare	5.33	—	—	1.28	—
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.00	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2 11	--
Mezŏ-Telegd	—	—	10.28	2.34	—
Rév	—	—	11.36	3.18	—
Bratca	—	—	12.10	3.41	—
Bucia	—	—	12.43	4.01	—
Ciucia	—	—	1.31	4.26	—
Huiedin	—	—	2.56	5.08	—
Stana	—	—	3.29	5.27	—
Aghiriş	—	—	4.0	5.50	--
Ghirbĕu	—	—	4.18	6.02	—
Nedeşdu	—	—	4.36	6.24	--
Clusiu (	—	—	5.05	6.43	--
Clusiu (	12.05	—	—	7.03	—
Apahida	12.31	—	—	7.26	—
Ghiriş	2.16	—	—	8.51	—
Cucerdea (	3.12	—	—	9.31	--
Cucerdea (	3.32	—	—	9.43	—
Uióra	3.41	—	—	9.51	—
Vinţulŭ de susŭ	3.50	—	—	9.58	—
Aiudŭ	4.25	—	—	10.24	—
Teiuşŭ	4.50	—	—	10.44	-
Crăciunelŭ	5.41	—	—	11.28	--
Blaşŭ	6.02	—	—	11.44	—
Micăsasa	6.40	—	—	12.18	—
Copşa mică	7.00	—	—	12.36	--
Mediaşŭ	—	—	—	1.22	6.01
Elisabetopole	—	—	--	1.56	6.40
Sigişóra	—	—	—	2.34	7.20
Haşfaleu	—	—	—	3.02	8.01
Homorod	—	—	—	4.41	10.05
Agostonfalva	—	—	—	5.30	11.02
Apatia	—	—	—	6.03	11.37
Feldióra	—	—	—	6.35	12.14
Braşovŭ (	—	—	—	7.14	1.09
Braşovŭ (	—	—	—	—	1.50
Timişŭ	—	—	—	—	2.48
Predealŭ (	—	—	—	—	3.23
Predealŭ (	—	—	—	—	4.56
Bucurescĭ	—	—	—	—	9.40

Nota: Orele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.09	—	3.56
Alba-Iulia	11.46	—	4.27
Vinţulŭ de josŭ	12.20	—	4.53
Şibotŭ	12.52	—	5.19
Orăştia	1.19	—	5.41
Simeria (Piski)	1.48	—	6.08
Deva	2 35	—	6.39
Branicĭca	3.04	—	7.04
Ilia	3.36	—	7.29
Gurasada	3.50	—	7.41
Zam	4.25	—	8.12
Soborşin	5.09	—	8.49
Bĕrzova	5.56	—	9.29
Conopŭ	6.18	—	9.49
Radna-Lipova	6.57	6.14	10.23
Paulişŭ	7.12	6.30	10.37
Gyorok	7.27	6.47	10.52
Glogovaţŭ	7.56	7.17	11.18
Aradŭ	8.10	7.32	11.32
Szolnok (	2.39	12.00	4 53
Szolnok (	3.16	12.14	5.10
Budapesta	7.10	2.10	8.16
Viena	—	8.00	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus
Viena	11.00	7.15	—
Budapesta	8.05	1.45	8 00
Szolnok (	11.02	3.44	11.40
Szolnok (	11.12	4.02	12 00
Aradŭ	3.37	7.53	5.25
Glogovaţŭ	4.13	—	6 19
Gyorok	4.38	—	6.46
Paulişŭ	4.51	—	7.00
Radna-Lipova	5.10	—	7.23
Conopŭ	5.38	—	7.51
Bêrzova	5.57	—	8.10
Soborşin	6.42	—	5.58
Zam	7.14	—	9.28
Gurasada	7.43	—	9.56
Ilia	8.01	—	10.17
Branicĭca	8.21	—	10.38
Deva	8.47	—	11.05
Simeria (Piski)	9.05	—	11.23
Orăştiă	10.10	—	12.24
Şibotŭ	10.43	—	12.53
Vinţulŭ de josŭ	11.04	—	1.22
Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Teiuşŭ	12 05	—	2.24

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.55	8.25
Aradulŭ nou	6.25	1.21	8.36
Németh-Ságh	6.50	1.46	8.54
Vinga	7.19	2.18	9.13
Orczifalva	7.38	2.36	9.25
Merczifalva	7.56	2.53	9.36
Timişóra	8.42	3.40	10.06

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Simeria	6 30	11.50	2.23
Streiu	7.05	12.27	3.00
Haţegŭ	7.53	1.19	3.49
Pui	8.46	2.10	4.40
Crivadia	9.33	2.57	5.28
Baniţa	10.11	3.35	6.07
Petroşenĭ	10.43	4.04	6.39

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.07	12.25	5.00
Merczifalva	6.40	1.16	5.50
Orczifalva	6.51	1.34	6.07
Vinga	7.08	2.04	6.32
Németh-Ságh	7.23	2.25	6.53
Aradulŭ nou	7.40	2.54	7.24
Aradŭ	7 50	3.10	7.40

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.
Petroşenĭ	6 49	9.33	5 28
Baniţa	7.27	10.14	6.08
Crivadia	8.06	10.54	6.4
Pui	8.50	11.37	7.35
Haţegŭ	9.31	12.17	8 02
Streiu	10.16	12.58	8 44
Simeria	10.53	1,35	9.15

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ.